

RITUALE ROMANUM

NYUTFORMET UT FRA DEKRET
FRA DET HØYHELIGE ØKUMENISKE ANNET VATIKANKONSIL
PROMULGERT VED PAVE PAUL VI's AUTORITET

RITUAL FOR DÅP AV BARN

ST. OLAV FORLAG

MMXVII

Overprøvd av Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen 18. mars 2017 etter å være approbert av Den nordiske bispekonferanse 8. april 2016.

Concordat cum originali.

Oslo, den 1. viii 2017.

✠ *Bernt I. Eidsvig Can.Reg., biskop av Oslo*

Imprimatur.

København, 14. september 2017

✠ *Czeslaw Kozon,*

Biskop af København

Formand for Den nordiske bispekonferanse

© Den nordiske bispekonferanse 2017

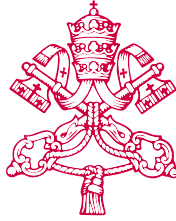
St. Olav forlag 2017

ISBN 978-82-7024-332-7

Bibeltekstene: © Det norske bibelselskap

Satt med URW Latino – spesialtilpasset for liturgiske tekster 15/18

Trykket på 130 gr Munken Print Cream hos 07 Media

CONGREGATIO DE CULTU DIVINO ET DISCIPLINA SACRAMENTORUM

Prot. N. 247/16

SCANDIAE

Instante Excellentissimo Domino Ceslao Kozon, Episcopo Hafniae, Praeside Conferentiae Episcoporum Scandiae, litteris die 8 mensis aprilis 2016 datis, vigore facultatum huic Congregationi a Summo Pontifice FRANCISCO tributarum, textum lingua norvegica exaratum cui titulus est *Ordo Baptismi parvulorum*, prout in adiecto exstat exemplari, perlibenter confirmamus.

In textu imprimendo inseratur ex integro hoc Decretum, quo ab Apostolica Sede petita recognitio conceditur. Eiusdem insuper textus impressi duo exemplaria ad hanc Congregationem transmittantur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Congregationis de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum, die 18 mensis martii anno 2017.

ROBERTUS Card. SARAH
Praefectus

ARTURUS ROCHE
*Archiepiscopus
a Secretis*

L.S.

CONFERENTIA EPISCOPALIS SCANDIÆ

DECRETUM

Prævia deliberatione, approbamus versionem Norvegicam exaratam *Ordinis Baptismi parvulorum (editionis typicæ alteræ die 29 mensis Augusti a.D. 1973)*:

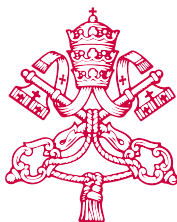
Ritual for dåp av barn.

Claustroneoburgum, die 8 mensis aprilis a.D. 2016.

L.S.

✝ CZESLAW KOZON
Episcopus Havniensis
Præses Conferentiæ Episcopalis Scandiæ

SR. ANNA MIRIJAM KASCHNER CPS
Secretaria generalis

DEN HELLIGE GUDSTJENESTEKONGREGASJON

Prot. nr. 50/69

DEKRET

Det høyhellige Annet Vatikankonsil besluttet at ritualet for dåp av barn, *Ordo Baptismi parvulorum*, som finnes i *Rituale Romanum*, skulle revideres slik at ritusen blir tillempet små barns situasjon. Foreldrenes og faddernes roller og oppgaver skulle komme tydelig frem. Det måtte bli fastsatt hensiktsmessige tilpasninger for dåp av et stort antall barn og for dåp feiret av kateketer på misjonsmarkene eller av andre i fravær av ordinær forrettende. Det skulle lages et ritual der det ble tilkjennegitt at et lite barn som er døpt ved kort ritus, alt er blitt opptatt i Kirken (konst. om den hellige liturgi, art. 67–69).

Denne revisjon er nå gjennomført av Rådet for iverksettelse av konstitusjonen om den hellige liturgi. Pave PAUL VI har ved sin apostoliske autoritet approbert den nye *Ordo Baptismi parvulorum* for at den i fremtiden blir å anvende i stedet for ritualet som finnes i *Rituale Romanum*, og befalt at det skal gjøres kjent.

Ut fra dette promulgerer denne hellige kongregasjon ritualet etter spesialmandat fra samme pave og fastsetter at det anvendes fra 8. september 1969.

Idet intet som helst motstridende på noen måte står i veien for dette.

Den hellige gudstjenestekongregasjon, 15. mai 1969, på høytiden for Kristi himmelfart.

BENNO Kard. GUT
Prefekt

A. BUGNINI
Sekretær

ANNEN *TYPICUS*-UTGAVE

Da det viste seg nødvendig at ritualet for dåp av barn, *Ordo Baptismi parvulorum*, som ble offentliggjort i 1969, måtte trykkes på nytt, syntes det hensiktsmessig å fremstille en annen utgave av samme ritual, der noen endringer og tilføyelser er innføyet. Viktigste er følgende:

- 1) s. 7 [i den første trykte latinske utgave], nr. 2:
i stedet for «overført fra menneskenes situasjon fra fødselen av» sies «revet ut av mørkets makt» [her s. 9];
- 2) s. 8 [i den første trykte latinske utgave], nr. 5:
i stedet for ordene «får mennesket» sies: «blir mennesket tvettet rent for all syndens plett – arvesyndens såvel som den personlige synds – og får» [her s. 10];
- 3) s. 15 [i den første trykte latinske utgave], nr. 1 [med formuleringen: «ikke har og kan bekjenne»]:
ordene «har og» strykes [her s. 17];
- 4) s. 85 [i den første trykte latinske utgave], nr. 221:
i stedet for «fra mørkets makt» sies: «nå fra arvesyndens plett» [her s. 139].

Det er i overskrifter og rubrikker innført noen andre mindre endringer som svarer bedre til ordene og talemåtene som brukes i de liturgiske bøker som har sett dagens lys fra 1969 av.

Den hellige gudstjenestekongregasjon sender nå ut denne andre utgave av *Ordo Baptismi parvulorum* som pave PAUL VI har approbert ved sin autoritet, og erklærer den for å være *typicus*-utgave.

Det overdras til bispekonferansene å sørge for at endringene og tilføyelsene som er gjort i *Ordo Baptismi parvulorum*, innføres i morsmålsutgavene som fremstilles av samme ritual.

Idet intet som helst motstridende på noen måte står i veien for dette.

Den hellige gudstjenestekongregasjon, 29. august 1973, på minnedagen for Johannes Døperens martyrdød.

ARTURO Kard. TABERA
Prefekt

✠ A. BUGNINI
Titularerkebiskop av Diocletiana
Sekretær

DEN KRISTNE INITIASJON

GENERELLE INNLEDENDE BEMERKNINGER

1. Gjennom den kristne initiasjons sakramenter blir menneskene befridd fra mørkets makt. De dør, begravnes og oppstår med Kristus. De mottar Den Hellige Ånd, oppnår barnekår hos Gud og feirer minnet om Herrens død og oppstandelse sammen med hele Guds folk.¹
2. For ved dåpen blir de innlemmet i Kristus og får plass i Guds folk. Når de har mottatt ettergivelse av alle synder, er de revet ut av mørkets makt og har fått barnekår hos Gud² etter at de er blitt en ny skapning av vann og Den Hellige Ånd. Derfor får de kalles Guds barn, ja, de er det!³ Når de ved konfirmasjonen blir merket med den samme Åndens gave, blir de mer fullkomment likedannet med Herren. Den Hellige Ånd gir dem kraft til å vitne om Kristus for verden og slik fremskynde Kristi legemes vekst mot hele dets fylde.⁴ Når de til sist får del i det eukaristiske måltid, spiser de Menneskesønnens legeme og drikker hans blod for å motta det evige liv⁵ og for å uttrykke Guds folks enhet. Når de ofrer seg selv med Kristus, har de del i det universelle offer som er hele den gjønløste stad,⁶ frembåret for Gud av ypperstepresten Kristus. De ber om at Den Hellige Ånd må bli utøst i rikere mål og hele menneskeslekten nå frem til Guds families enhet.⁷ Den kristne initiasjonens tre sakramenter utfyller hverandre og gjør de troende til modne kristne som tar del i hele det kristne folks misjon i Kirken og i verden.⁸

---

1 Annet Vatikankonsil, dekretet om Kirkens misjonsvirksomhet, *Ad gentes*, nr. 14.

2 Kol 1,13; Rom 8,15; Gal 4,5; jf. Tridentinerkonsilet, sesjon VI, dekretet om rettferdiggjørelse, kap. 4: *Denz.* 796 (1524).

3 Jf. 1 Joh 3,1.

4 Jf. Annet Vatikankonsil, dekretet om Kirkens misjonsvirksomhet, *Ad gentes*, nr. 36.

5 Jf. Joh 6,55.56.

6 Jf. St. Augustin, *De Civitate Dei*, X, 6; PL 41, 284. Teksten er også gjengitt i *Den katolske kirkes katekisme*, nr. 1372, St. Olav Forlag 1994, s. 356f.; Annet Vatikankonsil, den dogmatiske konstitusjon om Kirken, *Lumen gentium*, nr. 11; dekretet om prestenes tjeneste og liv, *Presbyterorum ordinis*, nr. 2.

7 Jf. Annet Vatikankonsil, den dogmatiske konstitusjon om Kirken, *Lumen gentium*, nr. 28.

8 Jf. *ibid.*, nr. 31.

I. DÅPENS VERDIGHET

3. Dåpen er inngangsporten til livet og riket. Den er den nye lovs første sakrament, som Kristus tilbyr alle mennesker for at de skal ha det evige liv.⁹ Sammen med Evangeliet betrodde han den til Kirken da han gav apostlene denne befaling: «Gå derfor ut og lær alle folkeslag: Døp dem i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.»¹⁰ Dåpen er derfor først og fremst det sakrament som gir uttrykk for den tro mennesker – opplyst av Den Hellige Ånds nåde – gir som svar på Kristi Evangelium. Intet er derfor viktigere for Kirken, intet er mer i samsvar med dens vesen, enn at alle – enten det gjelder katekumener eller foreldre til små dåpsbarn eller faddere – vekkes til en sann og aktiv tro som får dem til å holde fast ved Kristus. Ved denne tro går de inn i eller bekrefter sin tilslutning til den nye pakt og dens forpliktelser. Såvel den pastorale opplæring av katekumenene og forberedelsen av foreldrene som feiringen av ordets gudstjeneste og bekjennelsen av dåpstroen er innrettet mot dette.

4. Videre er dåpen det sakrament som innlemmer mennesker i Kirken, der de blir bygget opp til en bolig for Gud i Ånden¹¹ og til et kongelig presteskap og et hellig folk;¹² den er enhetens sakramentale bånd mellom alle som blir merket med den.¹³ I den latinske liturgi blir den uutslettelige virkning tydeliggjort under selve feiringen når de døyte salves med krisma i nærvær av Guds folk. Dåpen holdes høyt i ære av alle kristne. Når den er gyldig feiret, også av adskilte brødre og søstre, har ingen lov til å gjenta den.

5. Dåpen er et bad i det vann som livets ord lyder over.¹⁴ I det blir mennesket tvettet rent for all syndens plett – arvesyndens såvel som den personlige synds – og får del i den guddommelige natur¹⁵ og rang som Guds barn.¹⁶ De bønner som blir brukt ved velsignelsen av vannet, forkynner at dåpen er det bad som gjenföder Guds barn¹⁷ og gir liv fra det høye. Den Hellige Treenighet påkalles over baprisandene. Merket med den treenige Guds navn og viet til ham, får de samfunn med Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd. Til dette høydepunkt er de veiledet og forberedt ved bibelske lesninger, menighetens påkallelse og en trefoldig bekjennelse av troen.

6. Dåpen, som er noe langt mer enn den første lovs renselser, virker i kraft av Herrens lidelse og oppstandelse. Den som døpes, blir forenet med Kristus i en død som er lik hans, blir begravet med ham ved dåpen til døden,¹⁸ for å bli gjort

---

9 Jf. Joh 3,5.

10 Matt 28,19.

11 Jf. Ef 2,22.

12 Jf. 1 Pet 2,9.

13 Jf. Annet Vatikankonsil, dekretet om økumenikken, *Unitatis redintegratio*, nr. 22.

14 Jf. Ef 5,26.

15 Jf. 2 Pet 1,4.

16 Jf. Rom 8,15; Gal 4,5.

17 Jf. Tit 3,5.

18 Jf. Rom 6,5.4.

levende og reist opp sammen med ham.¹⁹ For det er intet annet enn påskens mysterium som gjenkalles og utøver sin virkning i dåpen, for ved denne går mennesker over fra syndens død til livet. Derfor bør dåpshandlingen alltid være preget av oppstandelsens glede, ganske særlig når den finner sted under påskevigilien eller på en søndag.

II. OPPGAVER OG TJENESTER VED FEIRING AV DÅPEN

- 7.** For Guds folk, altså Kirken, som skal overlevere og utbre den tro den har mottatt av apostlene, er dåpsforberedelsen og den kristne opplæring meget viktig. Ved Kirkens tjeneste blir voksne mennesker av Den Hellige Ånd kalt til Evangeliet, og små barn blir døpt og oppdratt i troen. Det er viktig at kateketer og andre legfolk samarbeider med prestene og diakonene allerede under forberedelsen til dåp. Men hele Guds folk bør ta aktivt del i og være representert ved dåpsfeiringen. Det gjelder ikke bare fadderne, foreldrene og de nærmeste, men også venner, når det lar seg gjøre, og familie, naboer og andre medlemmer av Kirken lokalt. Slik kan den felles tro komme til uttrykk, og gleden over å motta de nydøpte i Kirken bli tydelig.
- 8.** Etter Kirkens eldgamle skikk får en voksen ikke adgang til dåpen uten en fadder hentet fra den kristne menighet. Fadderer hjelper den som skal døpes, i det minste under den siste forberedelsestid før mottagelsen av sakramentet, og har omsorg for vedkommendes utholdenhet i troen og kristne livsførsel etter dåpen.
- Også ved dåp av barn må det delta en fadder som representerer såvel dåpsbarnets utvidede åndelige familie som Kirken, vår mor. Når det ligger til rette for det, må fadderer hjelpe foreldrene slik at barnet kan nå det mål å bekjenne troen og virkeliggjøre den i sitt liv.
- 9.** Fadderer skal i det minste delta ved katekumenatets siste riter og ved selve dåpsfeiringen, enten for å vitne om den voksne baptisands tro, eller for sammen med foreldrene å bekjenne Kirkens tro når et lite barn døpes.
- 10.** Av den grunn må fadderer – valgt av katekumenen selv eller av familien – etter sjelehyrdens vurdering nødvendigvis ha de egenskaper som gjør vedkommende skikket til å utføre de særegne liturgiske handlinger omtalt i nr. 9:
- 1) vedkommende må være utpekt av baptisanden selv eller hans foreldre, av den som er deres stedfortreder, eller – hvis disse mangler –

---

¹⁹ Jf. Ef 2,5.6.

av sognepresten eller den forrettende, og være egnet til og ha som intensjon å ivareta dette oppdrag;

- 2) vedkommende må være tilstrekkelig moden til å påta seg dette oppdrag, noe som formodes dersom han har fylt 16 år, medmindre en annen alder er blitt fastsatt av diøcesanbiskopen, eller det for sognepresten eller den forrettende synes å foreligge en berettiget grunn til å gjøre unntak;
- 3) vedkommende må være innviet ved de tre sakramentene dåp, konfirmasjon og Eukaristi og føre et liv som samsvarer med troen og oppdraget han tar på seg;
- 4) vedkommende må ikke være baptisandens far eller mor;
- 5) det kan være bare én gudfar eller én gudmor, eller eventuelt en fadder av hvert kjønn;
- 6) vedkommende må tilhøre Den katolske kirke, og det må ikke ut fra gjeldende rett være forbudt at han påtar seg denne oppgave. En døpt som tilhører et ikke-katolsk kirkesamfunn, kan ikke gis adgang til fadderoppdrag medmindre det skjer sammen med en katolsk fadder og da bare som dåpsvitne.^{19 bis} Hva angår de adskilte orientalerne – dersom et slikt tilfelle oppstår –, må man gi akt på den særskilte disiplin for de orientalske kirker.

11. Ordinære forrettende ved dåpen er biskoper, prester og diakoner.

- 1) Ved enhver feiring av dette sakrament må de huske at de i Kirken handler i Kristi navn og ved Den Hellige Ånds kraft. Derfor må de opptre med aktsomhet når Guds ord forvaltes og man er samlet om mysteriet.
- 2) De må også vokte seg for alt som av de troende med rette kan oppfattes som personhensyn.²⁰
- 3) Unntatt i nødstilfelle må ingen uten tilbørlig tillatelse meddele dåpen på en annens territorium, selv ikke til sine undergivne.

12. Biskopene, som jo er hovedforvalterne av Guds mysterier og likeledes ledere for hele det liturgiske liv i de kirker som er dem overdratt,²¹ styrer meddelelsen av dåpen, som gir del i Kristi kongelige prestedømme.²² De må ikke forsømme

---

^{19 bis} Jf. C.I.C., kann. 873 og 874 § 1 og § 2.

²⁰ Jf. Annet Vatikankonsil, konstitusjonen om den hellige liturgi, *Sacrosanctum Concilium*, nr. 32; den pastorale konstitusjon om Kirken i verden av idag, *Gaudium et spes*, nr. 29.

²¹ Annet Vatikankonsil, dekretet om biskopenes pastorale oppdrag, *Christus Dominus*, nr. 15.

²² Annet Vatikankonsil, den dogmatiske konstitusjon om Kirken, *Lumen gentium*, nr. 26.

også selv å feire dåpen – særlig ikke under påskevigilien. Det anbefales særskilt at de tar ansvar for dåp av voksne og for forberedelsen av dem.

13. Det tilligger de kirkelige hyrder å yte hjelp til biskopen ved å opplære og døpe de voksne som er dem overdratt, medmindre biskopen har ordnet saken annerledes. Det tilligger dem også å forberede og hjelpe dåpsbarnas foreldre og faddere ved å gi dem pastoral bistand. I dette arbeidet kan de få hjelp av kateketer og andre egnede legfolk. Endelig tilligger det dem å meddele sakramentet til små barn.

14. De øvrige prestene, og selvsagt også diakonene – som jo er biskopens og sogneprestenes medarbeidere – forbereder til dåp. På forespørsel eller med tilslutning fra biskopen eller sognepresten meddeler de dåpen.

15. Celebranten kan, særlig når det er mange baptisander, få hjelp fra andre prester eller diakoner og selvsagt også av legfolk i de roller som er beregnet på dem, slik det er forutsatt i de respektive deler av ritusen.

16. Ved overhengende dødsfare, og særlig hvis døden er umiddelbart forestående, kan også ethvert menneske med tilstrekkelig intensjon forrette dåpen i fravær av både prest og diakon. Ja, i enkelte tilfeller *skal* vedkommende sågar gjøre det. Men dersom dødsfaren ikke er overhengende, og når det lar seg gjøre, bør sakramentet meddeles av en troende og ifølge det kortere ritual omtalt nedenfor (nr. 157–164). Det er ønskelig at man også i dette tilfelle samler en liten menighet, eller i det minste når det lar seg gjøre, har ett eller to vitner tilstede.

17. Siden alle legfolk jo er medlemmer av det prestelige folk, må det ligge dem på hjertet å gjøre seg, så langt de evner, kjent med den rette måten å døpe på i nødstilfelle. Særlig gjelder dette for foreldre og – ut fra deres gjerning – for kateketer, jordmødre og andre som har viet seg til familie- og sosialarbeid og til sykepleie, samt for leger og annet helsepersonell. De må undervises av sogneprestene, diakonene og kateketene. Biskopene må innenfor sine bispedømmer sørge for egnet opplæringsmateriell for dem.

III. DET SOM KREVES TIL DÅPSFEIRINGEN

18. Dåpsvannet må være naturlig og rent, for at sannheten i tegnet skal bli tydelig, og av helsemessige grunner.

19. Døpefonten i baptisteriet, eller det kar hvor vannet eventuelt gjøres klar til feiring av dåpen i koret, må skinne av renhet og skjønnhet.

20. Dessuten må det legges praktisk til rette for at vannet kan varmes opp i henhold til behovene i de aktuelle områder.

- 21.** Bortsett fra i nødstilfelle må ikke prest eller diakon døpe med annet vann enn det som er velsignet til dette. Dersom vigslingen av vannet er gjort under påskevigilien, bør det vigslede vann – dersom det lar seg gjøre – tas vare på og brukes gjennom hele påsketiden, for å understreke sakramentets sammenheng med påskemysteriet. Utenfor påsketiden er det ønskelig at det blir foretatt velsignelse for de enkelte dåpsfeiringer slik at det frelsens mysterium som Kirken feirer og forkynner, blir klart tilkjennegitt ved selve vigslingsordene. Dersom baptisteriet er innrettet slik at vannet veller frem, velsignes vannkilden.
- 22.** Det kan ut fra gjeldende rett anvendes såvel ritus med neddykking – som er særlig egnet til å symbolisere deltagelse i Kristi død og oppstandelse – som ritus med overøsing.
- 23.** I Den latinske kirke meddeles dåpen ved disse ord: **JEG DØPER DEG I FADERENS OG SØNNENS OG DEN HELLIGE ÅNDS NAVN.**
- 24.** For ordets gudstjeneste klargjøres et egnet sted i baptisteriet eller i kirken.
- 25.** Baptisteriet, dvs. stedet hvor dåpskilden veller frem eller hvor døpefonten er plassert, må være forbeholdt feiring av dåpens sakrament, og dets verdighet må avspeile det forhold at de kristne der blir født på ny av vann og Den Hellige Ånd. Enten dette er i et kapell innenfor eller utenfor kirken eller i en del av kirken synlig for de troende, må det nødvendigvis være innrettet slik at det passer for mange å delta. Når påsketiden er avsluttet, sømmer det seg at påskelyset oppbevares respektfullt innenfor baptisteriet. Slik kan baptisandenes lys lett tennes fra påskelyset som er tent ved dåp.
- 26.** Ved feiringen av dåpen bør de riter som gjennomføres utenfor baptisteriet, skje på ulike steder i kirken som mer hensiktsmessig svarer såvel til antall tilstedeværende som til dåpsliturgiens ulike deler. Også for de deler som pleier å bli gjennomført i baptisteriet, er det lov å velge ut andre steder i kirken som er mer egnet, dersom baptisteriekapellet ikke kan romme alle katekumenene eller alle som er tilstede.
- 27.** For alle nyfødte bør dåpsfeiring på samme dag være felles når det lar seg gjøre. I samme kirke og på samme dag må sakramentet ikke feires to ganger medmindre det skjer av en berettiget grunn.
- 28.** Tidspunktet for dåp, det være seg av voksne eller barn, vil bli nærmere omtalt på sitt sted. For øvrig skal feiringen av sakramentet alltid fremheve dåpens påskekarakter.
- 29.** Sogneprestene skal med omhu og uten forsinkelse nedtegne de døptes navn i dåpsboken, og den forrettende, foreldrene og fadderne samt sted og dato for meddelt dåp skal også nevnes.

IV. TILPASNINGER SOM TILKOMMER BISPEKONFERANSENE

30. Det tilkommer bispekonferansene i kraft av konstitusjonen om den hellige liturgi (art. 63 b) å tilrettelegge et avsnitt om dåpen i de særskilte ritualer tilsvarende dette avsnitt i *Rituale Romanum*. Avsnittet skal være tillempet de enkelte regioners behov, slik at det kan anvendes i de regioner det angår, etter at aktene er overprøvd av Den apostoliske stol.

Hva angår denne sak, tilligger det bispekonferansene:

- 1) Å bestemme nærmere tilpasningene omtalt i art. 39 i konstitusjonen om den hellige liturgi.
- 2) Å overveie med omhu og klokskap hvilke av de enkelte folks tradisjoner og særpreg det kan åpnes for, og ut fra dette foreslå for Den apostoliske stol noen tilpasninger som bedømmes som nyttige eller nødvendige å innføre med dennes samtykke.
- 3) Å samtidig fastholde de egne elementer i de særskilte ritualbøker som alt eksisterer, dersom slike forefinnes, dog utelukkende når de kan bringes i samklang med eller tilpasses konstitusjonen om den hellige liturgi eller dagens behov.
- 4) Å tilrettelegge tekstversjonene slik at de virkelig blir tillempet de forskjellige språks og kulturers karakter, med tilføyelse av melodier egnet for sang i den utstrekning det er hensiktsmessig.
- 5) Å tilpasse og komplettere de innledende bemerkninger som foreligger i *Rituale Romanum*, slik at de forrettende fullt ut kan forstå ritenes betydning og gjennomføre dem ordentlig.
- 6) Å strukturere tekstene på den måte som synes best for pastoral bruk, i de utgaver av de liturgiske bøker som det er bispekonferansens ansvar å tilrettelegge.

31. Særlig under hensyntagen til bestemmelse nr. 37–40 og 65 i konstitusjonen om den hellige liturgi, tilligger det bispekonferansene på misjonsmarkene å bedømme om initiasjonselementer som er i bruk hos noen folk, kan tillempes den kristne dåpsritus, og å dekretere hva som skal tas inn i ritusen.

32. Når *Rituale Romanum* frembyr flere formularer til fritt valg, kan de enkelte ritusutgaver tilføye ytterligere formularer av samme art.

33. Sangen er til stor hjelp i dåpsfeiringen, for både å styrke fellesskapet mellom de tilstedeværende, fremme deres felles bønn og vise den påskeglede det er nødvendig at ritusen gir gjenlyd av. Derfor må bispekonferansene legge vinn

på å anspore og støtte musikalsk sakkyndige for at de skal pryde de liturgiske tekstene med melodier som ansees verdige til å synges av de troende.

V. TILLEMPNINGER SOM TILKOMMER DEN FORRETTENDE

34. Den forrettende kan fritt bruke de forskjellige muligheter som er gitt i ritusen, idet han har for øye omstendighetene og andre behov, foruten de troendes synspunkter.

35. Foruten de tilpasninger som forutsettes av *Rituale Romanum* selv i dialogen og velsignelsene, tilkommer det den forrettende å innføre noen tillempninger, idet han tar hensyn til omstendighetene i situasjonen. Dette skal det tales nærmere om i de innledende bemerkninger til ritual for dåp av barn og i de innledende bemerkninger til ritual for dåp av voksne.

RITUAL FOR DÅP AV BARN

INNLEDENDE BEMERKNINGER

I. BARNEDÅPENS BETYDNING

1. Med betegnelsen barn – dvs. små barn – forstås de som ikke kan bekjenne egen tro, da de ennå ikke har nådd skjelnealderen.
2. Kirken er sendt for å forkynne Evangeliet og døpe, og har alt fra de første århundrer døpt ikke bare voksne, men også små barn. For Herrens ord «den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike»,¹ har Kirken alltid forstått slik at barn ikke skal nektes dåpen. For de døpes jo i selve Kirkens tro som proklameres av foreldrene, fadderne og de øvrige tilstedeværende. Disse representerer såvel den lokale kirke som hele de helliges og troendes samfunn, vår mor Kirken som skjenker liv til alle og enhver.²
3. For at sannheten om sakramentet skal nå lenger og trenge dypere, må barna nødvendigvis opplæres i den tro som de ble døpt i. Selve sakramentet som de før har mottatt, vil være fundamentet for dette. For den kristne opplæring som man ut fra gjeldende rett skylder barna, etterstreber intet annet enn litt etter litt å føre dem til dypere innsikt i Guds frelsesplan i Kristus, og endelig at de skal bli istand til å svare for den tro som de ble døpt i.

II. TJENESTER OG OPPGAVER VED FEIRING AV DÅPEN

4. Guds folk, altså Kirken, representert ved lokalmenigheten, har – som ved dåp av voksne – sentrale roller ved dåp av barn.

For et lite barn har, såvel før som etter feiringen av sakramentet, rett til menighetens kjærlighet og hjelp. Foruten det som er listet opp i nr. 7 i de generelle inn-

---

1 Joh 3,5.

2 St. Augustin, brev 98, 5: PL 33, 362.

ledende bemerkninger, og som utføres av den forsamlede gruppe (dåpsfølget), må menigheten utføre sitt oppdrag innenfor ritusen ved at den etter foreldrenes og faddernes bekjennelse av troen uttrykker sin tilslutning til bekjennelsen sammen med celebranten. På denne måte blir det tydelig at den tro som barna døpes i, ikke alene er familiens, men hele Kristi Kirkes skatt.

5. Det følger av selve skapelsesordningen at foreldrenes tjeneste og oppgave ved dåp av små barn får en plass som viser at disses oppgave favner videre enn faddernes.

- 1) Det er av stor betydning at foreldrene før feiringen av sakramentet forbereder seg til bevisst deltagelse i denne. Enten ledet av egen tro eller støttet av venner eller andre menighetsmedlemmer, bør de forberede seg ved å anvende gode hjelpemidler, så som bøker, brev eller katekismer bestemt for familier. Sognepresten må legge vinn på å besøke dem – personlig eller gjennom andre –, ja, på å samle flere familier og forberede dem til den forestående feiring ved pastorale formaninger og felles bønn.
- 2) Det er svært viktig at foreldrene til et dåpsbarn deltar ved feiringen der deres barn blir født på ny av vann og Den Hellige Ånd.
- 3) Barnets foreldre utfører ved dåpsfeiringen sine særegne deler. Foruten ved å lytte til celebrantens formaninger, og ved å be sammen med hele de troendes forsamling, utfører de sin virkelige tjeneste når de a) offentlig ber om at barnet blir døpt, b) etter celebranten tegner barnet med korsets tegn på pannen, c) forsaker Satan og bekjenner troen, d) bærer det lille barn til døpefonten (dette gjelder i første rekke moren), e) holder det tente lys, f) blir velsignet ved bruk av et formular som spesielt er bestemt for mødre og fedre.
- 4) Dersom en av dem av en eller annen grunn ikke kan avlegge trosbekjennelsen, f.eks. fordi vedkommende ikke er katolikk, kan vedkommende tie. Når en slik ber om dåp for barnet, kreves det bare at vedkommende sørger for, eller i det minste tillater, at barnet blir opplært i denne dåpstro.
- 5) Etter at dåpen er meddelt, påligger det foreldrene i takknemlighet til Gud og i troskap mot det oppdrag de har påtatt seg, å lede barnet til å lære å kjenne Gud, som har gitt det barnekår. Dessuten påligger det dem å forberede barnet til å ta imot konfirmasjonen og ta del i den hellige Eukaristi. I denne oppgave må de igjen få støtte fra sognepresten ved egnede hjelpemidler.

6. For hvert enkelt lite barn er det lov å ha én gudfar og én gudmor. Begge angis under selve ritusen i rituallet med betegnelsen «fadder».

7. Utenom det som er sagt i de generelle innledende bemerkninger om den ordinære forrettende (nr. 11–15), er følgende å bemerke:

- 1) Det tilligger de kirkelige hyrder å forberede familiene til dåp av barn og hjelpe dem til å realisere det oppdrageransvar som de derved har påtatt seg. Det tilligger biskopen å koordinere slike pastorale tiltak i sitt bispedømme, også ved hjelp av diakoner og legfolk.
- 2) Dertil tilligger det de kirkelige hyrder å gjøre sitt for at dåpsfeiringen kan skje med tilbørlig verdighet og tillempet familienes situasjon og ønsker, når det lar seg gjøre. Enhver som døper, må gjennomføre ritusen nøyaktig og samvittighetsfullt. I tillegg må han legge vinn på å opptre forekommende og vennlig overfor alle.

III. TID OG STED FOR DÅP AV BARN

8. Hva angår tidspunkt for å meddele dåpen, må man først og fremst ta hensyn til et barns frelse, slik at det ikke berøves sakramentets gave. Dernest må det tas hensyn til morens helse, slik at hun selv kan være tilstede når det lar seg gjøre. Når det ikke står i veien for det ovennevnte gode som sakramentet gir det lille barn, må man ta hensyn til de pastorale behov. Det innebærer at det må være tilstrekkelig tid til å forberede foreldrene og til å organisere selve feiringen på passende vis, slik at ritusens egenart kommer godt til uttrykk.

Derfor:

- 1) Dersom et barn befinner seg i dødsfare, må det uten forsinkelse døpes. Det skjer lovlig, selv mot foreldrenes vilje. Dette gjelder endog om det handler om et lite barn av ikke-katolske foreldre. I så fall meddeles dåpen på den nedenfor fastsatte måte (nr. 21).
- 2) I øvrige tilfeller skal foreldrene samtykke i dåpen, i det minste én av dem eller én av deres rettmessige stedfortredere. For å forberede feiringen av sakramentet godt må foreldrene så snart som mulig orientere sognepresten om den fremtidige dåp – ja, dersom situasjonen tilsier det, før barnets fødsel.
- 3) Feiringen av dåpen skjer i løpet av de første uker etter barnets fødsel. Dersom det helt og holdent mangler et velbegrunnet håp om at barnet vil bli oppdratt i den katolske religion, må dåpen i overensstemmelse med forskriftene i partikularretten (jf. nr. 25) utsettes, etter at foreldrene har fått det begrunnet.

- 4) Utenom i de ovennevnte tilfeller tilligger det sognepresten, under hensyntagen til bispekonferansens forordninger, å fastsette tidspunkt for dåp av barnet.

9. For å få frem dåpens påskekarakter anbefales det at sakramentet feires under påskevigilien eller på en søndag, den dag Kirken ihukommer Herrens oppstandelse. På en søndag vil dåpen også kunne feires innenfor messen slik at hele menigheten kan være med på ritusen, og slik at behovet for dåpen og for den hellige Eukaristi kan bli tydelig. Dette må dog ikke skje altfor hyppig. Øvrige bestemmelser for feiring av dåp under påskevigilien eller under søndagsmessen angis nedenfor.

10. For å gjøre det tydelig at dåpen er et troens sakrament i Kirken, samtidig som det legger barnet til Guds folk, må den vanligvis feires i sognekirken – som skal ha døpefont.

11. Etter at stedets sogneprest er hørt, kan stedets ordinarius tillate eller befale at det skal være døpefont også i en annen kirke eller et kapell innenfor sognets grenser. Det hører vanligvis inn under sognepresten å feire dåpen også på disse steder.

Når dåpsbarnet som følge av avstand eller andre omstendigheter ikke uten betydelig besvær kan dra eller bli bragt til et sted der døpefont finnes, kan og skal dåpen meddeles i en annen mer nærliggende kirke eller kapell, eller også på et annet sted som sømmer seg. De ting som er fastsatt om tid og om feiringens struktur (jf. nr. 8–9; 15–22), må overholdes.

12. Utenom i nødstilfelle må dåpen ikke feires i private hus medmindre stedets ordinarius av en tungtveiende grunn har tillatt det.

13. Medmindre biskopen har fastsatt noe annet (jf. nr. 11), må dåp ikke feires på helseinstitusjoner, medmindre det skjer i et nødstilfelle eller med en annen tvingende pastoral begrunnelse. Man må alltid gi akt på at sognepresten blir orientert, og at foreldrene før dåpen får en hensiktsmessig forberedelse.

14. Mens ordets liturgi feires, er det tilrådelig at barna bringes til et adskilt sted. Dog må man sørge for at mødrene og gudmødrene er med på ordets liturgi; derfor bør barna overlates til andre.

IV. BARNEDÅPSRITUSENS STRUKTUR

A. Dåpsritual for feiring av dåp ved ordinær forrettende

15. Enten det handler om ett, om flere eller også om svært mange dåpsbarn – og det ikke foreligger overhengende dødsfare –, må celebranten fullt og helt utføre ritusen slik den her beskrives.

16. Ritusen begynner med mottagelse av barna. Her uttrykkes foreldrenes og faddernes vilje samt Kirkens målsetning når dåpens sakrament feires. Dette markeres av foreldrene og av celebranten ved korsets tegn på barnas panne.

17. Ordets gudstjeneste før selve den sakramentale handling – mysteriehandlingen – tar sikte på å vekke foreldrenes, faddernes og de tilstedeværendes tro, og ved felles bønn å oppnå sakramentets frukter. Denne ordets gudstjeneste består i lesning av ett eller flere steder fra Den hellige skrift, homilie med etterfølgende stillhet og de troendes forbønn, som slutter med en bønn formet som en eksorsisme. Den innleder salvingen med katekumenolje eller håndspåleggelse.

18. Selve feiringen av sakramentet

1) forberedes innledningsvis

- a) ved celebrantens høytidelige bønn der han påkaller Gud og løfter frem hans frelsesplan, og enten velsigner dåpsvannet eller ihukommer velsignelsen av dette;
- b) ved foreldrenes og faddernes forsakelse av Satan og bekjennelse av troen, hvortil føyes celebrantens og menighetens tilslutning, og ved den siste utspørring av foreldrene og fadderne;

2) gjennomføres ved tvetning i vann – som kan skje ved neddykking eller overøsing, i overensstemmelse med de lokale sedvaner – og ved påkallelse av Den Hellige Treenighet;

3) fullendes til sist ved den første krismasalving, som innebærer markering av den døptes kongelige prestedømme og hans tilslutning til Guds folk som livsfellesskap; feiringen ender så med dåpsdraktsritusen, ritusen med dåpslyset og effata-ritusen (som til slutt foreslås til fritt valg).

19. Etter celebrantens formaning, som peker frem mot barnets fremtidige deltagelse i Eukaristien, ber alle Herrens bønn foran alteret. I denne bønn bønnfaller Guds barn Faderen, som er i himmelen. Deretter velsignes mødrene og fedrene og dessuten alle de tilstedeværende – for at Guds nåde rikelig må være med alle.

B. Kortere dåpsritual

20. Det kortere dåpsritual for kateketer³ begynner med ritus for mottagelse av barna, ordets gudstjeneste – eller den forrettendes formaningsformular – og de troendes forbønn. Foran døpefonten holder den forrettende bønn der han påkaller Gud og minner om frelseshistorien med henblikk på dåpen. Etter at dåps-tvetningen er gjennomført – med utelatelse av krismeringen –, følger tilpassede formuleringer, og hele ritusen slutter med den ordinære avslutning. Følgelig utelates eksorsismen og salvingen med katekumenolje, krismeringen og «effata».

21. Det kortere ritual for dåp av barn som befinner seg i dødsfare, i fravær av ordinær forrettende, har to alternative strukturer:

- 1) Når døden er umiddelbart forestående, dvs. når tiden er knapp fordi dødsfaren er overhengende, utelater den forrettende⁴ det øvrige, men øser vann – selv om det ikke er vigslet, men naturlig – over barnets hode og sier det vanlige formular.⁵
- 2) Men dersom det etter en klok vurdering finnes tilstrekkelig med tid, og etter at noen troende er samlet, anvendes – dersom en blant dem er istand til å lede en kort bønn – følgende ritus: den forrettendes formaning og den universelle forbønn i kortform, foreldrenes eller en av faddernes bekjennelse av troen og overøsing av vann med de vanlige ord. Men dersom de som er tilstede, er for uerfarne til dette, døver den forrettende i overensstemmelse med ritusen for anvendelse når døden er umiddelbart forestående, etter at han høyt har resitert trosbekjennelsen.

22. Når dødsfare truer, kan også prest og diakon om nødvendig anvende det kortere ritual. Dersom sognepresten eller en annen prest som har samme fullmakt, har hellig krisma for hånden og det er tid til det, må han etter dåpen ikke unnlate å meddele konfirmasjonen. I så fall utelates krismeringen etter dåpen.

---

3 Jf. Annet Vatikankonsil, konstitusjonen om den hellige liturgi, *Sacrosanctum Concilium*, nr. 68.

4 Jf. de *generelle innledende bemerkninger*, nr. 16.

5 Jf. *ibid.*, nr. 23.

V. TILPASNINGER SOM BISPEKONFERANSENE OG BISKOPENE KAN GJØRE

23. Bortsett fra de tilpasninger som er forutsatt i de generelle innledende bemerkninger (nr. 30–33), tillater ritusen for dåp av små barn andre tillempninger, som skal være nærmere bestemt av bispekonferansene.

24. I den grad det angis i selve *Rituale Romanum*, kan disse konferanser etter eget ønske fastsette følgende:

- 1) I henhold til lokale sedvaner kan spørsmålet om navnet på barnet som skal døpes, stilles på forskjellige måter, avhengig av om det handler om selve navnet som alt er gitt, eller som skal gis i dåps-handlingen.
- 2) Katekumensalvingen kan utelates (nr. 50, 87).
- 3) Forsakelsesformularet kan gjøres mer kortfattet eller mer omfattende (nr. 57, 94, 121).
- 4) Dersom svært mange døpes samtidig, kan salvingen med krisma utelates (nr. 125).
- 5) Effata-ritusen kan beholdes (nr. 65, 101).

25. I flere områder forekommer det noen ganger at foreldre ennå ikke er beredt til dåpsfeiringen eller ber om at deres barn skal bli døpt selv om barna ikke vil få en kristen oppdragelse senere – ja, kommer til å miste troen. Derfor er det ikke tilstrekkelig at foreldrene i selve ritusen formaneres og spørres om sin tro. Til hjelp for sogneprestene kan bispekonferansene utgi pastorale forordninger som fastsetter et lengre tidsintervall før feiringen av sakramentet.

26. Videre hører det inn under biskopen – for hans bispedømme – å vurdere hvorvidt kateketene etter bibellesningene kan rette noen ord til de troende ved fri formulering eller ved å lese opp en skrevet tekst.

VI. TILLEMPNINGER SOM DEN FORRETTENDE KAN FORETA

27. I de samlinger hvor foreldrene forberedes til dåp av barn, er det av stor verdi at undervisningen støttes ved bønner og riter. Det er her nyttig å bruke forskjellige elementer som er forutsatt for ordets gudstjeneste i dåpsritualet.

28. Når dåp av barn feires innenfor påskevigilien, settes ritusen slik sammen:

- 1) Mottagelsesritusen foretas på hensiktsmessig tid og sted før påskevigilien. Om ønskelig kan ordets liturgi utelates. Det holdes til slutt eksorsismebønn og salving med katekumenolje.
- 2) Feiringen av selve sakramentet (nr. 56–58, 60–63) finner sted etter velsignelsen av dåpsvannet slik det er angitt i selve ritualet for påskevigilien.
- 3) Celebrantens og menighetens tilslutning (nr. 59), overrekkelsen av dåpslys (nr. 64) og effata-ritusen (nr. 65) utelates.
- 4) Avslutningen (nr. 67–71) utelates.

29. I den utstrekning dåpen meddeles innenfor søndagsmessen, brukes dagens messe eller – men bare på søndager i juletiden og i det alminnelige kirkeår –, dåpsmessen. Feiringen ordnes slik:

- 1) Mottagelsesritusen (nr. 33–43) skjer i begynnelsen av messen. Derfor utelates hilsenen og syndsbekjennelsen.
- 2) Under ordets liturgi:
  - a) Lesningene hentes fra søndagsmessen. I juletiden og i det alminnelige kirkeår kan de også hentes fra dem som foreslås i messeleksionariet (i det latinske lektionarium: bind III, s. 474–489) eller i dette ritual (nr. 44, 186–215).

Når ritualmesser er forbudt, kan én av lesningene hentes fra tekstene til bruk ved feiring av dåp av barn. Det tas hensyn til det pastoralt beste for de troende foruten til den liturgiske dags karakter.

- b) Homilien holdes ut fra en bibeltekst. Det må tas hensyn til dåpen som skal feires.
- c) Credo brukes ikke. I stedet bekjenner hele menigheten troen før dåpen.

- d) Den universelle forbønn hentes fra dem som finnes i ritualet for dåp av barn (nr. 47–48, 217–220). Til slutt – før de hellige påkalles – tilføyes en bønn for den universelle Kirke og verdens behov.
- 3) Dåpsfeiringen fortsetter med eksorsismebønnen og salvingen samt de andre riter beskrevet i ritualet (nr. 49–66).
- 4) Når dåpsfeiringen er ferdig, fortsetter messen på vanlig måte med offertoriet.
- 5) Når velsignelsen skal lyses i slutten av messen, kan presten anvende et av formularene som er foreslått i ritualet for dåp av barn (nr. 70, 247–249).

30. Dersom dåpen feires innenfor messen på dagene i løpet av uken, er ordningen generelt den samme som på søndag. Under ordets liturgi kan likevel lesningene tas fra dem som foreslås for dåpsritusen (nr. 44, 186–215).

31. I samsvar med det som er bestemt i nr. 34 i de generelle innledende bemerkninger, tilligger det den forrettende å føre inn de tillempninger i ritusen som fordres av selve omstendighetene ved situasjonen, så som:

- 1) dersom barnets mor er død under fødselen, må det tas hensyn til dette forhold under den innledende tale (nr. 36), under den allmenne forbønn (nr. 47, 217–220) og under den siste velsignelse (nr. 70, 247–248);
- 2) under dialogen med foreldrene (nr. 37–38, 76–77) må det tas hensyn til deres svar: Dersom de ikke sier **Dåpen**, men **Troen, Kristi nåde, Opptagelse i Kirken** eller **Det evige liv**, går den forrettende ikke videre med ordene **Når dere ber om dåpen for deres barn**, men med tilsvarende: **Når dere ber om troen, Kristi nåde**, osv.;
- 3) ritualet når et barn som alt er døpt, bringes til kirken (nr. 165–185), er et ritual som er utformet kun for tilfeller der barn i dødsfare er blitt døpt. Dette kan man også tillempe til andre behov, f.eks. dersom barna er døpt under religionsforfølgelse eller under en forbigående dissens mellom foreldrene.

VII. DEN LOKALE TILPASNING I NORGE

31.1 På sitt møte i juli 1969 besluttet *Den nordiske bispekonferanse* at avgjørelser vedrørende salving før dåpen, eksorsismen og effata-ritusen (jf. nr. 24) skal tilligge den enkelte ordinarius.

31.2 Ved skriv fra *Gudstjeneste- og sakramentkongregasjonen* 25. mars 2011 (prot. nr. 263/11/L) ble det for den norske utgave av ritualet for dåp av barn gitt tillatelse til å sløyfe fra den latinske *typicus*-utgave *kapittel III* (ritual for dåp av et stort antall barn, nr. 107–131) og *kapittel IV* (ritual for dåp av barn til anvendelse av kateket i fravær av både prest og diakon, nr. 132–156.bis, jf. nr. 20). Samtidig ble det gitt tillatelse til å føye til to nye kapitler i den norske utgave, nemlig (nytt *kapittel III*:) «ritual for dåp av ett barn innenfor messen» (nr. 106.1–106.39) og (nytt *kapittel IV*:) «ritual for dåp av flere barn innenfor påskevigilien» (nr. 106.40–106.81).

31.3 «Biskop Eidsvig har [*som biskop av Oslo*] ved dekret av den 21. november 2014 – i henhold til beslutning i juli 1969 i Den nordiske bispekonferanse, jf. *Ordo Baptismi parvulorum*, nr. 24, pkt. 2, 3 og 5 – bestemt følgende: 1) Det er ikke adgang til å utelate katekumensalvingen (dvs. å erstatte den med håndspåleggelse). – 2) Andre enn de angitte eksorsismebønner og forsakelsesformularer kan ikke brukes. – 3) Effata-ritusen skal bevares og derfor brukes som angitt.» (Meddelelser fra Oslo katolske bispedømme 10 [2015], nr. 1, dekreter, 001/2015.)

31.4 *Biskop-prelaten i Tromsø* gav 23. oktober 2014 følgende dekret: «Iht. beslutning i juli 1969 i *Den nordiske bispekonferanse* bestemmes for Tromsø stift, jf. *Ordo Baptismi parvulorum*, nr. 24, pkt. 2, 3 og 5: 1. Det er ikke adgang til å utelate katekumensalvingen (dvs. erstatte den med håndspåleggelse). – 2. Andre enn de angitte eksorsismebønner og forsakelsesformularer kan ikke brukes. – 3. Effata-ritusen skal bevares og derfor brukes som angitt.» (Jf. Kirkelige kunnngjøringer for Tromsø stift/Den katolske kirke i Nord-Norge 74 [2014] 31.)

31.5 *Den apostoliske administrator av Trondheim* gav 21. november 2014 følgende dekret: «I henhold til beslutning i juli 1969 i Den nordiske bispekonferanse bestemmes for Trondheim stift, jf. *Ordo Baptismi parvulorum*, nr. 24, pkt. 2, 3 og 5: 1. Det er ikke adgang til å utelate katekumensalvingen (dvs. erstatte den med håndspåleggelse). – 2. Andre enn de angitte eksorsismebønner og forsakelsesformularer kan ikke brukes. – 3. Effata-ritusen skal bevares og derfor brukes som angitt.»

31.6 I samsvar med disse dekreter er i den norske utgave av ritualet for dåp av barn nr. 51 og 88 om håndspåleggelse som alternativ til katekumensalvingen sløyfet (jf. nr. 17 og 24,2). Likeledes er bestemmelsene i nr. 57 og 94 om alternativ formulering av forsakelsen sløyfet (jf. nr. 24,3). Videre er i nr. 65 og 101 visse

bestemmelser om muligheten til å bevare effata-ritusen sløyfet (som overflødige, jf. nr. 18,3, og 24,5).

(Ved dåp under påskevigilien utelates alltid effata-ritusen, jf. nr. 28,3, og 106.40. Heller ikke forekommer effata-ritusen i ritualet for anvendelse i dødsfare eller når døden er umiddelbart forestående, jf. kapittel V, eller i ritualet når et barn som alt er døpt, bringes til kirken, jf. kapittel VI.)

NB.

1. De bibelske tekster er hentet fra Det norske bibelselskaps oversettelse Bibel 2011, men med visse justeringer etter tillatelse fra Bibelselskapet.
2. Liturgiske tekster som er formulert for én mann, kan tilpasses for én kvinne ved omstilling av kjønn, eller for flere personer ved omstilling av tall.